

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/34/2023
Identifikačné číslo spisu: 5720202368
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5720202368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. G., narodeného B., bytom S., za účasti intervenienta na strane žalobcu ADC Slovakia, s. r. o., so sídlom Hlohovec, Nitrianska 99, IČO: 36 769 401, proti žalovanej M. Z., narodenej B., bytom S., o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10C/28/2020, o návrhu strán sporu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Dňa 10. mája 2023 bol Okresnému súdu Martin (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) doručený návrh oboch strán sporu na prikázanie veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/28/2010 Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti (ďalej ako „návrh“). Ako dôvod návrhu strany uviedli, že nemajú dôveru v rozhodovanie Okresného súdu Martin a obávajú sa sankcie pre podanie námietky zaujatosti.

2. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nemôže príslušný okresný súd alebo krajský súd o spore konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení, musí byť spor prikázaný inému súdu tej istej inštancie.

3. Podľa § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

4. Podľa § 39 ods. 3 CSP, o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) prejednal návrh strán sporu a dospel k záveru, že neexistuje dôvod na prikázanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti.

6. Súd zdôrazňuje potrebu mať na zreteli, že miestna príslušnosť súdu, ktorý má vec prejednať, je

základnou zásadou, pričom prípadná delegácia inému súdu je len výnimkou z tejto zásady. Predpokladom rozhodnutia súdu o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP je predovšetkým existencia okolností, ktoré umožňujú hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie veci. Pri rozhodovaní súd musí dbať, aby pre takéto rozhodnutie boli nielen splnené podmienky, ale musí tiež rešpektovať ústavné právo zakotvené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi a príslušnosť sudcu stanoví zákon.

7. Taktiež podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (viď napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009 sp. zn. III. ÚS 529/08).

8. K prikázaniu veci inému, než príslušnému súdu by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keď dôvody odňatia veci príslušnému súdu a jej prikázanie súdu inému sú natoľko významné, aby dostatočne odôvodňovali prelomenie citovaného ústavného princípu zákonného sudcu.

9. Jediným dôvodom nutnosti podľa § 39 ods. 1 CSP na prikázanie sporu inému súdu je vylúčenie všetkých sudcov okresného a/alebo krajského súdu a z toho prameniaca nemožnosť ich konania v konkrétnom spore. Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd nezistil, že by došlo k vylúčeniu sudcov Okresného súdu Martin z prejednávania a rozhodovania v predmetnej právnej veci.

10. Dôvody vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP môžu byť rôzne v závislosti od predmetu preskúmania, postavenia účastníkov konania a iných okolností. Dôvody strán sporu vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Pôjde však predovšetkým o skutočnosť, z ktorých je možné vyvodiť, že iným, než príslušným súdom bude vec prejednaná rýchlejšie a hospodárnejšie. Dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti teda môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednanie veci iným, než príslušným súdom. Vzhľadom na charakter delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu, preto je delegácia vhodná podmienená aj jej súhlasom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/64/2010 zo 16.11.2010).

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že spor o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena je súkromnoprávnym sporom (§ 3 CSP), preto je na jeho prejednanie a rozhodnutie miestne príslušný všeobecný súd žalovanej (§ 13 CSP), teda súd v obvode ktorého má žalovaná adresu trvalého pobytu (§ 14). V danom prípade je na prejednanie sporu príslušný Okresný súd Martin.

12. Pri posudzovaní dôvodnosti použitia inštitútu prikázania veci z dôvodu vhodnosti (delegácie vhodnej) vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ predovšetkým to, či by konanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo s prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci rýchlejšie a hospodárnejšie, než na miestne príslušnom Okresnom súde Martin.

13. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dôvody uvádzané stranami sporu nevykazujú

znaky takej výnimočnosti, aby bolo možné ich návrhu vyhovieť. Z obsahu súdneho spisu nie je zrejmé, ani stranami sporu nebolo preukázané, že by došlo k vylúčeniu sudcov Okresného súdu Martin z prejednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci (§ 39 ods. 1 CSP). Taktiež z návrhu strán nevyplýva, že by prejednanie veci na Okresnom súde Banská Bystrica bolo vhodnejšie, teda rýchlejšie a hospodárnejšie (§ 39 ods. 2 CSP). Tvrdenie o nedôvere strán sporu v rozhodovanie Okresného súdu Martin a vyjadrené obavy zo sankcií pre prípadné podanie námietky zaujatosti, ktoré strany sporu žiadnym spôsobom nekonkretizovali a nepreukázali, nie sú zákonom ustanovenými dôvodmi na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, preto sa najvyšší súd týmito námietkami nezaoberal.

14. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 1, ods. 2 CSP, preto návrhu nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.